

T4KF

SKÅNSKA TRÄNGREGEMENTETS KAMRATFÖRENING

Februari 2021 • nr 24

Bästa T 4-Vänner

I detta nummer av skriften finns det inte några reportage om vår verksamhet under 2020 av förklarliga skäl. Vi hoppas alla att vi snart skall kunna träffas när det blir lite normalare tider. Tidningen har dock blivit mycket innehållsrik tack vare medlemmars bidrag. **"Tack för det"**.

Uno Nilsson visar vad som har skett på vårt gamla område. Intressant då många av våra medlemmar inte har sett den stora utveckling som skett där. Kai-Åke Nilsson berättar om en musikelevs resa i musikens tjänst. Genom intervjuer med Ingemar Jönsson, Lars Fält och Sven Erik Schroeder har jag försökt berätta om Arméns Fältbageris verksamhet under 50 år. Olavi Olsson och Peter Alf har gjort arkivforskning och det finns mycket intressant att berätta om vad gäller T 4 historia. Jag har även tagit mig friheten visa några klipp ur tidningen "Snapphanen" som visar vad Sten Åke Johansson och Caj Åkesson hade för sig den snöiga vintern 1979.

Vi har en inbjudan i detta nummer, och det är till T 4 Golfävling. Roligt att det finns någon verksamhet som är igång.

Kommer det att ske några förändringar kommer vi att sända ut Extra blad.

Till sist hoppas jag att det kan finnas många fler skribenter, som kan berätta om sina tjänstgöringar m.m.

Gunnar Segerholm. Sekreterare

Bilder och sekretess

När vi inför bilder i "T 4 KF" och på vår "Hemsida" försöker vi vara så neutrala som möjligt. Skulle det vara någon som inte önskar vara på bild i "T 4 KF" eller på vår "Hemsida" så ber jag Er ta kontakt med mig redaktören Gunnar Segerholm eller webbansvarige Arne Huléen.

T 4 Kamratförenings e-postadress är t4kf@outlook.com

Gunnar Segerholm/Sekreterare

VU består av: Ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassör.

Ordförande är högst ansvarig för vår förening samt ansvarig utgivare för "T 4 KF" och "Hemsida".
Nils Olof Johansson, Brohuset 357, 264 53 Ljunghed. Tfn: 0435-441427, 0768-540865

Viceordförande är ansvarig för museet.

Peter Alf, Drottninggatan 85, 281 48 Hässleholm. Tfn: 0451-849 12, 0705-457784

Kontakten med T 4 Kamratförening kan ske på olika sätt och vår officiella adress är via
Sekreterare T 4 Kamratförening, c/o Gunnar Segerholm, Breanäs 3041, 289 73 Immeln
Tfn: 0730-472581, t4kf@outlook.com

Då det gäller kamerala frågor, medlemskap och adressändringar skall Ni ta kontakt med vår
Kassör Arne Huléen som även är ansvarig för medlemsregister och webmaster för hemsidan.
T 4 Kamratförening, c/o Arne Huléen, Pål Tuas väg 6, 281 33 Hässleholm. Tfn: 0707-161740

Februari 2021 • nr 24

Bilder (om inget annat anges): T 4 foto detalj Korrektur: H I Lindulf

Ansvarig utgivare:
Ordförande Nils Olof Johansson

Redaktör:
Sekreterare Gunnar Segerholm

Ordföranden har ordet

T 4 kamrater!

Ett nytt år har inletts. Vi hoppas nu alla, att vaccinering och andra åtgärder, kan stoppa coronapandemien och att vi under 2021 kan återgå till mer normala förhållanden.

Det gäller inte minst kamratföreningens verksamhet. I skrivandets stund är det inte aktuellt att inplanera några aktiviteter men vi hoppas att under andra halvåret kunna återuppta våra aktiviteter.

Försvarsinformation

Ett nytt försvarsbeslut togs i riksdagen den 15 december 2020. Jag skall försöka att sammanfatta innehållet. Eftersom nyhetsflödet dominerades av pandemien uppmärksammades försvarsbeslutet i begränsad omfattning. De som vill fördjupa sig hänvisas till försvarsproposition 2020/21:30.

I underlaget finns en säkerhetspolitisk bedömning av läget som ligger till grund för en omfattande nysatsning på totalförsvaret under perioden 2021-25. Ekonomiskt förstärks det militära försvaret med 29 miljarder till 89 miljarder under perioden. I det rådande statsfinansiella läget är jag något förvånad över att beslutet kunde lotsas igenom riksdagen.

Det råder stor enighet om att upprustningen av försvaret i Ryssland och dess agerande i närområdet ställer höga krav på att vi har ett totalförsvär värt namnet. "Mellan 2011 och 2019 har den ryska försvarsmakten ökat med ca 50 %, nominellt värde" (försvarsprop, FP).

Man kan också konstatera att försvaret av Sverige i kris och krig bygger på samarbete med grannländer och försvarsalliansen NATO.

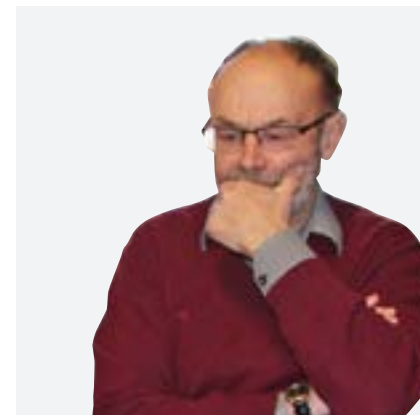
"Regeringens bedömning: Sverige ska kunna ge och ta emot militärt och civilt stöd. Det är avgörande för att skapa en reell möjlighet att agera tillsammans och samordnat i händelse av en kris eller krig. Sverige bör så långt som möjligt utveckla en gemensam operationsplanläggning med Finland samt samordna operationsplanering med Danmark, Norge, Storbritannien, USA och Nato." (FP)

Krigsorganisationen skall växa från 60000 män och kvinnor till 90000 under perioden. Värnpliktsutbildningen ökas från 4000 om året till ca 9000. Det innebär behov av fler utbildningsplatser vilket jag återkommer till.

En översiktlig sammanfattning av krig- o fredsorganisationen:

Flygvapnet: 6 flygdivisioner skall finnas vilket innebär 80 -100 stridsflygplan. Fler jaktrobotar anskaffas och långdistanssystem för bekämpning av markmål anskaffas. Flygflottiljen i Uppsala återuppstår (F 16)

Marinen: 7 Korvetter bibehålls (ersätts eller modifieras). Ny sjömålsrobot o nytt luftvärnssystem anskaffas. 4 st. ubåtar blir 5 st. En ytterligare amfibiebataljon sätts upp i Göteborg och ett amfibieregemente inrättas (Amf 4).

Armén: En tredje mekaniserad brigad sätts upp med bas på P 7 (Revingehed). En reducerad motoriserad brigad upprättas på Livgardet i Stockholm. En divisionsstab med betjäningsförband inrättas (fördelningsstab). 2 st artilleribataljoner, en ingenjörbataljon och en underhållsbataljon upprättas på divisionsnivå. Mekbataljonen på Gotland bibehålls.

Ett antal lokalförsvars, jägarbataljoner mm inrättas (ca 13 st) för uppgifter främst i Mellan-Sverige. Det innebär att nygamla regementen återuppstår i Falun, I 13, Sollefteå I 21 med detachement i Östersund samt i Arvidsjaur (K 4). Artilleriregementet i Kristinehamn återuppstår.

Hemvärnet skall omfatta 40 st bataljoner (ca 25000 män o kvinnor)

På materielsidan innebär det att vi kommer att ha ca 120 stridsvagnar 122, ca 1000 stridsfordon 90 och 48 artilleripjäser modell Archer. Nytt brigadartillerisystem mm skall också anskaffas/modifieras under perioden.

Satsning sker också på det civila försvaret. Ett gemensamt cybersäkerhetscentrum kommer att inrättas. Försörjningsberedskapen i vid bemärkelse kommer att förbättras. Det har väl inte undgått någon att den är under all kritik idag.

Som sagt ett försök av sammanfattning av ett omfattande försvarsbeslut som har beretts i flera år av bl a försvarsberedningen. Enlig artikel från FOI hamnar försvarsbudgeten ekonomiskt nu på ca 1,4 -1,5 procent av BNP. Det kan jämföras med Finland ca 2% och NATO kravet på ca 2% vilket i och för sig inte uppfylls av många medlemsstater just nu.

Försvarsmaktens stöd till det civila samhället under coronapandemien:

(källa försvarslogistiknytt)

Delar av ett fältsjukhus med 30 intensivvårdsplatser och 40 vårdplatser upprättades på Älvsjömassan i Stockholm. Delar av ett fältsjukhus upprättades vid Östra sjukhuset i Göteborg, med 20 intensivvårdsplatser och 50 vårdplatser. Röntgen och EKG utrustning till sjukhusen enligt ovan. Bistod socialstyrelsen med att upprätta sjukvårdsmoduler i 7 regioner. 154 ventilatorer och övervakningsmonitorer till olika sjukhus. 50000 skyddsmask 90 och 40000 C-vätskeskydd överlämnades till olika användare. Helikoptertransport av ett antal Covidpatienter. Tolv ambulanser med personal har stött regionerna. Hemvärn och frivilligorganisationer har hjälpt till med att bygga sjukhus och stödja med diverse andra uppgifter i regionerna. Förstärkning av personal till olika stabsfunktioner i de civila stabsfunktionerna.

Alltså ett bra exempel på hur försvarsmakten kan stärka det civila samhället vid påfrestningar i fred – en av de fyra huvuduppgifterna.

Vi får verkligen hoppas vi kan träffas på det nya året

*Nils Olof Johansson
Ordförande*

Kassören har ordet

Ekonomi

Värdepapper

I nummer 23 av denna tidning redogjorde jag för den berg och dalbana som våra värdepapper åkt under första halvåret 2020.

Under andra halvåret har den åkturen fortsatt men har trots allt slutat på en högre nivå än man kunnat förutspå i mars.

Slutresultatet för året blev -8%, vilket dock är 43% över den nivå som vi skulle legat på enligt avvecklingsplanen. Detta beror naturligtvis på att jag inte behövt sälja några värdepapper för att finansiera några aktiviteter.

Som alla förstår har vi nu starka finansiella muskler. Hoppas bara att åtminstone andra halvan av 2021 blir sådan att vi kan planera och genomföra en bra verksamhet.

Driftbudgeten

Den största intäkten var organisationsstödet från Trängregementet medan den största kostnaden har varit utgivande av T4 Kamratförenings tidning nr 23 och 24. I övrigt har det endast varit mindre intäkter och kostnader, detta har ändå resulterat i ett litet överskott.

Medlemsutveckling

Antal medlemmar är 408.

Tyvärr får jag sällan meddelande från de som ändrar adress. Om jag genom detektivarbete inte kan hitta vederbörande innebär detta att vederbörande inte kommer att erhålla någon tidning.

Hemsidan (www.t4-kamratforening.se)

Hemsidan är fortsatt populär och har haft 65.413 besökare (+24.000) från 187 länder eller stater (+18).

Flest besök:

1. Danmark
2. Frankrike
3. USA

7. Sverige

187. Syrien

Det var minst besök 5 jan (94) och flest 7 nov (1179).

Firefox har befast sin ställning som största webbläsare (54,69%).

*Slutligen vill jag tillönska alla T4 Kamrater med familjer
en God och coronafri Fortsättning på år 2021.*

*Arne Huléen
Kassör*

50 år med Arméns fältbageri på T 4

Text: Gunnar Segerholm

Bilder: Ingemar Jönsson, Lars Fält och Sven Erik Schroeder

Arméns fältbageri är nog den mest kända företeelsen från T 4. Med anledning av detta har jag gjort intervjuer med Ingemar Jönsson, Lars Fält och Sven Erik Schroeder. Det var Ingemar som startade upp verksamheten och var ledare för bageriet under många år. Det är även många andra som har varit med och bakat under åren. Efter det att Ingemar fyllt 70 år var det Sven Erik Schroeder som under åren 2007 – 2015 var ansvarig för verksamheten. Därefter har inte verksamheten varit så aktiv.

*Löjtnant Ingemar Jönsson
i bagaruniform*

Ingemar är född 1936 och kommer från Dalby utanför Lund. Ingemar var bara 14 år när han började arbeta på "Danska wienerbröds Konditoriet" i Lund. Han var först springpojke och därefter Konditorlärling. På konditoriet arbetade det tre danska mycket duktiga konditorer. Dessa blev Ingemars lärare. 1955 vid 17 års ålder tog Ingemar värvning som volontär (befälselev) vid T4. Tiden rullade på med skolor och tjänst på trupp mestadels inom intendenturen. Ingemar var mycket intresserad av idrott och i första hand skytte och militärfemkamp. Han har i dessa grenar tävlat mycket både inom landet och utomlands, och då nått stora framgångar.

1965 fick han uppdraget att utbilda värnpliktiga på fältbageriet, Pojkarna som var uttagna till

dessa tjänster var mestadels bagare och konditorer. Ingemar tror att han fick detta uppdrag på grund av sin civila bakgrund.

1967 var första gången som bageriet hade uppvisning på Regementets dag på T4. Detta blev så uppskattat att begäran kom från många håll att de skulle visa upp sig och baka både på militära förband och även på civila mässor mm.

I början var det värnpliktiga på bageriplutonen som frivilligt ställde upp på helgerna när man hade uppvisningar. När grundutbildningen av värnpliktiga till bageriet upphörde var det anställda från regementet som frivilligt ställde upp som besättning på bageriet.

De första som hjälpte Ingemar var: Bo Ljung, Berndt Håkansson, Karl Klewheim och Jan Inge Pettersson. Därefter är det många som har hjälp till med bageriet. Ingemar försöker komma ihåg vilka som har varit med och bakat under hans ledning under åren. De räknas upp utan någon speciell ordning. Förutom ovan nämnda var: Lars Fält, Ingemars son Jonas, Karl Åberg, Sven Erik Schroeder, Per Pettersson, Arne Thureson, Karl Erik Sjöstrand, Kjell Blomqvist, Ulf Herrström, Johan Eliasson m.fl.

Bageriet var anpassat att försörja många soldater med bröd och hade kapacitet att baka 5 ton varje dygn. Bageriet var självförsörjande på det mesta. I de fall det inte fanns "el" att nyttja hade man eget elverk som reserv. Ugnarna kunde eldas med både diesel och fastbränsle. Vattenfrågan var viktig och därför hade man som säkerhet även ett eget

vattenreningsverk. Det mesta kunde ordnas bara man hade ingredienserna till brödet. Mjölet köptes av Nord Mills i Malmö, margarinet i Karlshamn och det var riktiga varor anpassade för bageriverksamhet samt även övriga varor som behövdes fick man hjälp med av regementets inköpsavdelning.

Under uppvisningarna har det sålts kaffe och wienerbröd. Kaffet sponsrades av Zoégas som även vid många tillfällen skötte serveringen. Lottor, SKBR och andra kvinnor på de olika orterna hjälpte även till i bageriverksamheten och sålde kaffe.

Ingemar bakar wienerbröd

Varför blev det Wienerbröd som mestadels bakades på alla dessa uppvisningar?

Det påstods att det var Torsten Hansén som frågade Ingemar om han inte kunde baka något annat än matbröd och då sa Ingemar –"jag kan baka Wienerbröd"-, då han hade erfarenhet av detta från sitt tidigare civila arbete. Som mest bakade man 6500 wienerbröd på ett dygn, "sedan var vi helt slut", enligt Ingemar. Det var Torsten Hansén som höll i kontakterna med alla utomstående som ville ha uppvisning av bageriet. Efter det att bageriet ingick i försvarets stora uppvisningsgrupp var det försvarsstaben som organisera alla dessa uppvisningar både inom landet och utomlands.

Hur fungerade fältbageriet?

Bageriet bestod av fyra släp: 2 st. bakugnar, 1 jäsnings(kvalm)- samt ett bagerisläp och draglastbilar Scania och Volvo. Det fanns en vattentank 1000 liter, elverk och 2 stora container samt några små bl.a. Kylcontainer, en toalett, tält mm. Många frapperades

Fältbageriet i produktion

av att besättningen bara bestod av 5 personer. De körde lastbilarna, upprättade bageriet samt därefter bakade flera tusen wienerbröd och matbröd. Inte nog med det, de sålde kaffe med bröd och därefter plockade de ner (bröt) bageriet och körde till nästa plats. Detta på bara ett dygn. I krigsorganisationen bestod besättningen av 22 personer. Vid några tillfällen gjorde man KFÖ, tillsammans med slakteripluton och ingick då i Etappgrupperna. Totalt fanns det 21 bageri- och slakteriplutoner i krigsorganisationen i hela landet.

Det finns två bagerier kvar och de finns på Hässleholms museum och är i fullgott skick. Det som har försvårat verksamheten är att det saknas dragbilar, vilket försvårar transport och upprättandet av bageriet.

Under sommarveckorna när det var mycket verksamhet följde även familjerna med vid vissa tillfällen. Efter det att man ingick i Försvarets uppvisnings team ökades antalet uppvisningar avsevärt under en säsong (maj tom augusti) kunde man ha fler än ett 50-tal bageriuppvisningar därtill kommer upprättande och förflyttningar.

Försvarets uppvisningsteam

Försvarmaktens uppvisningsgrupp bestod av Armés Lejon (Mc gruppen från T2), arméns musikpluton, Hkp-grupp, fallskärmschoppare och fältbageriet.

Vid intervjuerna har det kommit fram att det var både roligt och lärorikt men mycket arbetsamt att ingå i bageribesättningen.

Arbetsfördelningen i bageriet var sådan att man var uppdelad mestadels i bagerigänget (Ingemar och någon till), grabbarna på linjen som skötte ugnarna, jäsning och av-svalning samt servicegänget som skötte försäljning kaffekokning mm.

Ingemar sade att de hade besökt många städer och även mindre orter både i Sverige och i utlandet.

Några resor som var lite mer speciella har de berättat om och berättelserna kommer inte i någon speciell ordning.

Lars Fält berättar om den längsta resan som man gjorde och det var till Baltikum 1997 den 4 - 15 juli.

Resan skedde under ledning av Försvarmaktens uppvisningsgrupp och transportledare var en känd T2:are, Lennart Johansson, chef för arméns lejon (MC uppvisnings-grupp). Arméns musikpluton deltog och arméns fältbageri. Dessutom deltog Arméns Helikopter grupp och fallskärmschoppare. Det var en stor karavan bestående av två bus-sar en för musikkåren och en för arméns lejon. Vidare en stor trailer med alla mc. Därefter bageriets fyra lastbilar med släp med flera.

Litauen - Lettland

Resan startade i Stockholm och gick till Klaipeda i Litauen. Där uppträdde man i Klaipeda och i Vingio park i Vilnius, där det fanns en stor arena som hade uppförts av

Vingio park, Vilnius

Fältbageriet i Vingio park

tyskarna under kriget. Meningen var att Hitler skulle hålla segertalet där, när de hade vunnit kriget. Därifrån gick resan till Lettland där man även där hade uppvisning i badorten Jurmala.

Från Lettland gick färden till Estland för ytterligare två uppvisningar. Man var i Paldiski, en f.d. sovjetisk ubåtsbas. Där fanns bl.a. en kärnreaktor för att utbilda ubåts-män i dessa maskinerier långt in på 90-talet. Inom parantes var det mycket svårt för

Paldiski - kö till bageriet

Estland att bli av med dessa anläggningar man fick bygga en järnväg speciellt för att transportera bort ryssarnas anläggningar.

Det var en förskräcklig plats med fallfärdiga hus och anläggningar som ryssarna lämnat kvar.

Vattnet som man blev hänvisade var vid en förskola och det var så otjänligt att man fick starta sitt egna vattenreningsverk. Det var mycket folk som kom på uppvisningarna. När man höll på att packa ihop bageriet stod en liten gumma och tittade på. Då gav man henne en hel del wienerbröd som blivit över och hon blev oerhört tacksam och röd över gåvan. Både Ingemar och Lars sa att detta berörde grabbarna i bageriet mycket.

Nästa äventyr som Lars berättade om var resan upp till Kiruna.

Jägarregementet I 22 i Kiruna firade 50 år, och med anledning av detta beordrades fältbageriet upp till Kiruna för uppvisning. Det sades att det var arméchefen Åke Sagrén som speciellt önskade detta. Han hade ju tjänstgjort vid detta förband, så det sparades inte på krutet när det gällde firandet.

Resan upp till Kiruna fick ske i etapper. Lars hade skrivit till olika förband för att få övernattningar och att få bilarna tankade och i skydd. Första etappen blev till Flygflottiljen i Söderhamn. Nästa etapp gick till Flygflottiljen i Luleå därefter var det bara 30 mil till Kiruna. I Kiruna bakade man bara en dag nästa dag bakade man i Gällivare. Hemfärden gick över Arvidsjaur och Jägarregementet och därefter till Falun (I 13). Från Falun körde de till Hässleholm och var framme vid Möllerödsgaragen sent på kvällen. De var borta en hel vecka, körde hundratals mil, men uppträdde bara två gånger.

I Stockholm var man många gånger. Ingemar och Sven Erik räknade upp de platser man var grupperade på - Stockholms slott på inre borggården, utanför Operan, på Strandvägen vid Djurgårdsbron på Gärdet ett flertal gånger, på Älvsjömässan och på Karlbergsslott (Krigsskolan). Det var säkert fler ställen i Stockholm, som var besökta. Alla ställen var mycket välbesökta, och både wienerbröd och kaffe fick en strykande åtgång. Vid ett tillfälle besökte Kronprinsessan Viktoria bageriet och lät sig väl smaka.

Kronprinsessan Viktoria och Ingemar

Hon fick med sig en påse wienerbröd hem till pappa Kungen. Den gången var man grupperad på inre borggården. Sven Erik berättade att de fick bo i Högvaktsflyglen där de bjöds på kaffe av en hovdam, som serverade det på kungligt porslin.

När man var grupperad utanför Operan i nedre delen av Kungsträdgården, åt man på Operakällaren.

Gruppering Stockholm

De deltog i "Gastro Nord 1988"-mässan i Älvsjö. Hur detta var har Karl Klewheim berättat om i vår tidning "Snapphanen" 1988. *Bifogar ett klipp om detta, se sid 14.* Jag och Mats Gustafsson som båda tjänstgjorde i Stockholm vid denna tid fick biljetter att besöka denna proffsmässa. Mitt inne i mässhallarna bland alla mässdeltagare var bageriet grupperat, med all utrustning med maskeringsnät, granruskor, björkslanor och det rök ur skorstenen. Troligen var det en av de mest besökta utställningarna på hela mässan.

Sven Erik berättade om när de var grupperade på Karlbergs slott. Vid denna uppvisning var TV 4 där och gjorde reportage under direktsändning. Det avslutades med att Chefen för Försvarets uppvisningsgrupper fick en låda full med wienerbröd, spände fast den på en motorcykel och körde direkt till TV 4 huset. Under direktsändning kom han infarande i TV studion - nog var det dramatik -. De hade även direktsändning av väderrapporten vid bageriet.

TV4 intervjuar Ingemar i Stockholm

De gjorde även besök i Danmark. Resan denna gång gick med färja från Varberg till Grenå och vidare till Ålborg. I Ålborg, som är en garnisonsstad, var man grupperade nere i hamnen. Vid sidan om bageriet var det uppställt ett tält där det var utskänkning av öl. Man kan förstå att det inte blev så mycket kaffe och wienerbröd som serverades vid detta tillfälle. Det som blev spännande var att bagarna blev inbjudna till en bar där det fanns en massa män i röda rockar. Det visade sig att detta var ett ordenssällskap som hette "Kung Kristian den IV sällskap". Efter att de blivit invigda i sällskapet vandrade alla ut på stan i en lång rad och allt avstannade när de kom vandrande. Tillbaka på baren fick de varsin nyckel till bakdörren och de var alltid välkomna. En fantastisk upplevelse för bagarna även om det inte blev så många wienerbröd serverade på detta ställe. Resan hem blev lite dramatisk då det visade sig att fri höjd under broar i Danmark är 4 meter i Sverige är det 4,5 meter. Man fick ta det mycket försiktigt då fordonen var mycket höga (3,85 meter) och då är det på gränsen att det tar i. Sven Erik märkte att det skrapade i och de fick smyga fram under dessa broar. Vidare höll de på att inte komma med färjan, då man inte hade beställt rätt längd på fordon med släp. Till sist kom de med färjan.

Ystad "Tattoo" besökte man många gånger och det var lika trevligt varje gång.

Tattoo 2009

Tattoo 2011

Ystad Tatoo 2005

Marindagarna i Karlskrona besöktes också och då var man grupperade i Örlogshamnen. Som kuriosas blev de förlagda ombord på Stabsfartyget HMS Karlskrona som då även var långresefartyg. Där fick bagarna pröva på hur kadetterna var förlagda under 6 månaders resa. Vid detta besök hade man inte egna dragbilar utan Marinen ombesörjde transporten av bageriet.

2010 upphörde uppvisningsgrupperna och därefter fick man arbeta i egen regi. I samband med detta fick man lämna ifrån sig lastbilarna. När man inte hade egna dragfordon, blev det betydligt svårare att göra uppvisningar.

När jag säger 50 år med arméns fältbageri, menar jag från det Ingemar börja utbilda den första bageriplutonen 1965 tom 2015, då Sven Erik avgick som sammanhållande och chef. Bageriet finns kvar och är i mycket gott skick. Det finns bagare att tillgå men nu är det endast vid enstaka tillfällen som man har uppvisningar och då tex på museet. Det nya bagargänget och S-E träffas fortfarande en gång i veckan på museet. De har färdigställt en utställning om hur bageriet såg ut när det var grupperat. En gång om året hade man sin egen Nobelfest med respektive.

Det finns säkert mycket mer att berätta om fältbageriet, och därför inbjuder jag gärna fler skribenter att berätta historier om denna epok med bageriet.

Utbildning av bagare under 60-talet

Bagare, försäljare och långa köer

Bagare Arne Thuresson, Ulf Herrström, Kjell Blomkvist, Sven Erik Schroder, John Eliasson och Kalle Åberg.

Försäljningen sedd inifrån

Försäljningen sedd utifrån

Köerna ringlade långa för att köpa wienerbröd och kaffe

Gastro Nord 1988

Text och bild: Löjtnant Karl-Erik Klewheim. Reportage ur Snapphanen, 1988

Den 12—15 april i år hade vi "Bagare" löjtnanterna Ingemar Jönsson, Karl-Erik Klewheim, och JanInge Pettersson samt värnpliktige Jan Fridén förmånen att få visa upp ett fältbageri för besökarna av Gastro Nord i Stockholm.

Det blev en otrolig upplevelse för oss och 455 andra utställare. Vi visade upp bageriet i Älvsjömessans hall D, där vi förfogade över 220 kvadratmeter visningsyta.

Grannar till oss i hall D var tyska kak- och tårtspecialister plus den franska handelskammaren, som hade en mängd olika visningsgrupper. Vi fick en jättefin kontakt med dessa. Många gånger fick de wienerbröd till sina affärskontakter och sig själva av oss och vi fick ost av dem. Ni har väl hört talas om franska vitlöksostar?

En representant ur handelsdelegationen lät oss provsmaka en konserv som den franska armén använder. Den fick vår egen korv med bönor att framstå som gourmemat. Fransmännen hade också en produktchef som bl a sålt ett kök till Vita huset. Han ville nu ha kontakt med Försvarets Materielverk (FMV) om försäljning av viss köksutrustning till svenska försvaret. Kontakten mellan dem förmedlades genom oss bagare.

Vi bakade flera tusen wienerbröd under de här dagarna. Dessutom hållkakor som våra Jätteduktiga Stockholmslottor bredde "Kungens" leverpastej på och delade ut. Detta blev ett populärt inslag bland de annars så dominerande tårt- och småkaksätande besökarna. I en av experttidningarna efter mässan kunde man bl a läsa: "Aktiviteten i den av de fem utställningshallarna, som sades slå ett slag för bageri och konditori var rätt dåligt. Det hela räddades av ett militärt fältbageri som bakade hela tiden och bjöd på wienerbröd". Att våra wienerbröd och hållkakor blev populära bland besökarna och utställare visar inte minst den brevskörd vi fick efter mässan, där folk tackade för Kro-nans goda bakverk. FMV som stod för en stor del av kostnaderna, har gjort framställan att bageriet skall ställa upp på Gastro Nord 1991. Och med den reklam och det gensvar försvaret får bland utställare och publik får vi hoppas att det blir så.

*Med Gastro
Nordhälsningar
T 4 bagare*

Fr v ses löjtnanten Jan-Inge Pettersson och Karl-Erik Klewheim samt värnpliktige Jan Fridén och löjtnanten Ingemar Jönsson.

Minnesstund 2020

Detta år genomförde vi ej någon minnesstund i traditionell mening med "kransnedläggning, fd. regementspastorns betraktelse och sång samt kaffe efteråt på Verumsgården"

Vi lade dock ner en krans på T 4 gravén.

De som närvarade var Ordförande, v ordförande,
Ulf Råvik, Olavi Olsson och
fotografen Hans Inge Lindulf.

**KUNGLIGA SKÅNSKA TRÄNGKÅRENS GRAVPLATS
PÅ HÄSSLEHOLMS KYRKOGRÅRD**

På katastrofuppdrag med bandvagn 202

Text och bild: Kapten Sten-Åke Johansson. Reportage ur Snapphanen nr 1, 1979

"Polisen i Simrishamn" - "Två fem från fem elva" - "Två fem, kom"

"Det ringer på 90000" - "Polisen"

Dessa anrop och svar hängde ständigt i luften under de fyra dygn T 4 med två bandvagnar med besättningar tjänstgjorde som utryckningsstyrka, stationerad på polisstationen i Simrishamn under snöovädret den 16.—20. februari.

Huvuddelen av uppdragen bestod i att transportera mat och foder samt att skaffa fram nödställda människor ur översnöade eller rashotade hus. Ett fåtal uppdrag bestod av rena persontransporter.

Bild från det insnöade Österlen

höver vi inte använda, utan ger oss iväg över fält, en översnöad bro och skymtar efter en stund en silo, som vägleder oss till rätt destination. Tacksamma människor möter oss och visar oss tillrätta.

Nytt uppdrag. Den här gången är det ett tak, som håller på att störta in. Bandvagnen lastas med sex man från brandkåren och materiel för snöskottning. Ut över renblåsta fält, över igensnöade vägar, upp över och utför upp till sju meter höga snödrivor. Efter en stund stannar vi på tecken från en man, som kommer oss till mötes. Vagnen står mellan två små buskar, vilka är c:a 30 år gamla äppelträd, och i höjd med husets skorsten, endast ett tiotal meter från huset. Snöskottning vidtar och efter ett par timmar kan både husägare och hus andas ut.

Färd genom snötunnlar med sex till sju meter höga väggar och med en längd av 300—400 meter är också en upplevelse, som ständigt återkommer i detta snöovädersdrabbade Österlen.

Idel tacksamma och positiva människor gör att man tar extra krafttag för att hjälpa till och för att underlätta för alla. Man noterar tacksamt den mycket stora person- och lokalkännedom och det goda samarbete, som vi har mött hos all personal i polishuset i Simrishamn.

Ett tre meter brett hål i en fem meter hög snödriva, vi åker genom och framför oss ligger ett spannmålsläger. Vagnarna lastas.

Vägvisande polis markerar marschvägen på kartan och förklarar att endast dessa vägar är öppna, därav den ganska långa omvägen. Vi kontrollerar riktningen och konstaterar att vägarna be-

T 4-pionjärer snöröjde på Österlen

Text och bild: Fanjunkare Cay Åkesson. Reportage ur Snapphanen nr 1, 1979

Värst i mannaminne, katastrof, ofattbart och otroligt. Ja, orden tycktes inte vilja räcka till när massmedia basunerade ut snöovädrets framfart över Skåne. Speciellt hårt utsatt blev Österlen — som vanligt. Så hårt att militära styrkor fick sättas in i hjälparbetet. Arbetsuppgifterna bestod av transporter med bandvagnar och terrängbilar. Transporterna kunde utgöras av djurfoder, mediciner, livsmedel eller sjuka människor. Stormen rasade fram till natten mellan lördagen den 17. och söndagen den 18. februari. Måndagen den 19. sattes pionjärplutonens hjullastare med 6 sex man och med mig som chef in för att röja vägarna i Hammenhög's vägdistrikt. Vi fick avmarschorder kl 1400 och skulle vara på plats klara att sättas in kl 2100.

Uppgiften blev något av ett eldprov, om man nu kan uttrycka sig så om snö, för både manskap och maskiner. Arbetspassen blev att köra sex timmar och vila sex timmar.

Ganska påfrestande kan jag intyga för dem som inte kört en lastmaskin. Med sex värnpliktiga och tre maskiner blev arbetsinsatsen tolv timmar per man och dygn. Maskinerna, som vi har vid pionjärplutonen, utgörs av Volvo BM senaste skapelse 4300, en midjestyrd tio tons lastare.

Första vägen vi öppnade var tre kilometer lång. Vi satte in två maskiner från ena hållet och en från det andra. Maskinerna möttes och kunde "skaka skopa" 19 timmar senare. Man har svårt att fatta detta om man inte sett omständigheterna. 57 maskintimverken för en så kort sträcka. Jag skall försöka att förklara omständigheterna. Snödrivorna var så höga att man gick omkring bland lamporna på belysningsstolparna. Det var inte enstaka drivor utan snöhöjden var konstant hela sträckan. Snön var blandad med sand så att konsistensen snarare påminde om bränd betong.

Deltagarna ur T 4 pionjärpluton uppställda efter genomfört uppdrag.

Jag gick alltså omkring uppe på snövallarna och såg maskinerna arbeta på vägen nedanför mina fötter. Vägarna kom att se ut som rodelbanor i uppförstoring.

Något som vi verkligen kom att märka var böndernas och övrigas enorma tacksamhet gentemot oss. Uppskattningen visades bl a i form av invitationer till kaffe och middag vid vilken tidpunkt på dygnet som helst. En del av de värnpliktiga fick även "fikapengar" som tesken på tacksamhet.

Arbetet avbröts torsdagen den 22. och vi var tillbaka vid T 4 vid 18-tiden. När motorerna stängdes av på maskinerna var det efter 77 timmars oavbrutet arbete.

Till sist en eloge till de sex värnpliktiga för ett utomordentligt väl skött arbete, där även vägmästaren i Hammenhög's vägdistrikt tackade och tyckte att med sådana värnpliktiga kan det väl inte vara någon konstighet att vara befäl.

Deltagarna ur T 4 pionjärpluton uppställda efter genomfört uppdrag

T 4 första år i Hässleholm – några notiser i tidningen Hessleholms dagblad

Text och bild: Olavi Olson

Skånska trängkåren T 4 kommer till Hässleholm 1907. Det stavas Hessleholm på den här tiden. Det var säkert en stor omställning för personalen som vant sig vid stadslivet i Landskrona vid Öresund. Hur såg då hessleholmarna på förändringen och hur integrerat i samhället blev trängkåren.

Lite kan skimras vid en bläddring i några exemplar av Hessleholms dagblad som ofta hade notiser där det berättades om trängkåren och verksamheten. Sakta växte trängkåren in i befolkningens medvetande. Trängare syntes i köpingen och då och då öppnades kasernområdet och kanske framför allt gymnastiksalen för publika arrangemang, Formuleringar i notiser och annonser antyder att det inte är någon redaktör vid tidningen som fört pennan. Redan på den här tiden var det vanligt med s.k. meddelare vid förbanden. Det var personer som ofta på eget initiativ och med förbandschefens goda minne eller kanske på uppdrag av denna lämnade lämpligt underlag till allmänheten.

Vi hittar några intressanta notiser från första halvåret 1908. Rekrytering av befäl sker också internt och en underofficersskola anordnas.

Hessleholms dagblad 1908-03-10

Någon dag senare, den 13/3 kan man läsa "Vid av Skånska trängkårens officerare företagen orderritt på ett lopp af 5 km har första pris tagits af underlöjtnant Sjöbring för en tid af 19 min., andra pris af underlöjtnant Edwards för en tid af 19 min och 5 sek samt tredje pris af kaptenen greve Hamilton för en tid av 21 min.

Hvarje tisdag företages jagtridt efter 4 af Skånska fältrittklubbens hundar och varje fredag fältdtjensöfningar, hvari deltaga såväl officerare som manskap. Hvarje lördag rides pointerridt af officerarna"

¹Av Hans-Inge Lindulf får vi förklaringar till begreppen i notisen. Detta har han inhämtat från en äldre kavallerimajor: **Orderritt:** som en orientering till häst. Man stämplar, eller hämtar meddelande/order, vid "kontroller". **Pointerritt:** terrängritt mellan points (platser) utan master (ungefär som en steep-lechase utan inhägnad bana). **Jaktritt:** ritt mellan platser med en master främst, som inte får passeras förrän efter en viss punkt. (Vid Hubertusjakt skall den som vinner fånga en rävsvars, på t ex mastern, eller som finns någonstans i terrängen vid "målet").

Officerarna Edwards, Sjöbring och Hamilton som nämns i notisen från den 13/3 1908. Foto genom Peter Alf.

Kräkjakt vid ljus. Skånska trängkårens officerare ha med godt resultat några aftnar idkat kräkjakt vid acetylenbelysning. Äfvenså skjutas kräkorna för uf.

Till svärdsman har af kungen utnämnts fanjunkaren vid Skånska trängkåren S. A. Dencker.

Det är mera T 4 i tidningen den här dagen. Rubriken "Kräkjakt i acetylenbelysning" sticker ut. Hjälpste man till med kräkjakt i centrum eller var det bara i kårens närområde? Fanjunkaren Dencker har av Kungl. majestät utnämnts till svärdsman. Samma år föreslås i Riksdagen att en statlig tjänsteman som ges nådevedermålen och utnämningar enligt lag ska vara skyldiga att ta emot dem och lösa ut medaljer och andra tecken i anslut-

ning till utnämningen. Förslaget vinner inte gehör i Riksdagen.

Volontärrekryterna vid Skånska trängkårens sjukvårdskompani ska få sjukhusutbildning på Allmänna sjukhuset i Malmö meddelas det den 27/3. Utbildningen ska börja den 1/5 och rekryterna ska förläggas på "Kronprinsens Husarregementes etablissement" i Malmö står det i notisen. Redan då kan en sentida T 4-ing utbrista. Undrar hur många av oss som varit med vid sjukhuspraktik eller haft sin trupp på sådan? Säkert har en och annan av rekryter och värnpliktiga valt yrkesbana efter praktik och yrkesutbildning på T 4.

Påfallande ofta nämns Skånska trängkårens musikkår i tidningen. Man medverkar i en rad olika sammanhang. Hur mycket som var tjänst och hur mycket som var fritid framgår inte men populära var man.

Köpingen ville gärna anordna lördags- och söndagskonserter med musikkåren.

Kårchefen gillade detta och hjälpte till att få det realiserat. Köpingen avsåg att bygga

Friluftskonserterna börja. Musikpaviljongen är nu, raskt nog, redan uppförd, så att de af k. Trängkårens musikkår utlofvade friluftskonserterna kunna taga sin början redan under de båda pingstdagarne.

Programmen för konsserterna ha följande sammansättning:

Pingstdagen.

1. Skånska trängkårens Marsch
2. Öuv. Willars dragoner . MAILARDT
3. Tesoro Mio Walzer . . . BECUCCI
4. Potp. urop. Konung för en dag ADAM
5. Landkjudig GRIEG
6. The Rifle Regiment, March SOUSA

Anmandag Pingst.

1. Svea Låfgardes Marsch
2. Lustspela Öuv. KÉLER BÉLA
3. Spanische tänze MOSZKOVSKI
4. Potp. öfver Svenska melodier
5. Cavatina urop. Nebucadnesar VERDI
6. Alte Kameraden, Marsch TEIKE

Konsserterna pågå från kl. 11,30 till 12,15 under middagen.

Skånes Läraresångkör
(35 man)
gifver
Konsert
å Trängkårens Gymnastikal
i Hesselholm **Lördagen den 28 Mars kl. 7,30 e. m.**
Entré: för äldre kr. 1: 00, barn 0:50.
Biljetter säljas vid ingången samt i förköp i Hånells Bokhandel och Halldén's Pappershandel.

en scen i centrum. Efter många turer bestämde man sig för den s.k. brandtomten i kvarteret Doktorn i hörnet Andra Avenyn och Frykholmstgatan. Andra Aveny var på den här tiden en allé och promenadstråk för de hessleholmare som gärna ville synas. Det var knepigt att hitta någon som ville bygga scenen. Trängkåren kan bygga den menade kårchefen överstelöjtnant von Heideman. Så blev det och den var klar för en första konsert pingstdagarna 1908. Någon bild från scenen vid Andra avenyn har jag inte hittat i arkiven. Här får läsaren gärna hjälpa till.

Många av musikerna i kåren blev aktiva i köpingen och senare stadens musikliv.

Gymnastiksal och ridhus ställdes ofta till förfogande för kulturella evenemang och idrott. Några bra alternativ inomhus fanns inte vid den här tiden i Hesselholm förutom Godtemplarsalen och något missionshus. T 4 var till en början egen församling liksom övriga militära förband vid den här tiden. Då var det praktiskt att använda gymnastiksalen som gudstjänstlokal. Det tyckte många Hesselholmare också. Mycket närmare än till kyrkan i Stoby och visst var man välkommen till T 4's gudstjänst i stället. Först 1914 var kyrkan i Hesselholm klar.

T 4 övade här oftast på mark utanför hedarna. Marschövningar var inte ovanliga. Större gemensamma övningar skedde på höstarna när skörden på åkrar och fält var bärgad. Några år tidigare 1899 hade den stora fälttjänstövningen med förband från hela södra Sverige gått av stapeln i NÖ Skåne med start i Kristianstadstrakten och slutstrider runt Hesselholm. Här spelade järnvägen en avgörande roll. Till och fråntransport till övningarna skedde med järnväg för en stor del av förbanden.

1905 och 1906 hade man också varit på övningar i trakten med T4. Ett sätt att lära känna bygden och förutsättningarna. "Ortens tillgångar" användes naturligtvis. Att leja in hästar lokalt var mer praktiskt än att ta med inledda från förbandsorten.

Köpingens näringsliv fick säkert ett uppsving i handeln när Trängkåren kom hit. Lokal upphandling är inget nytt utan praktiserades tidigt. Notisen om skidor är förtänksam. Den var införd i tidningen den 15/4 1908. I god tid före nästa säsong således.

Trängen skall gå på skidor. Bland leveranser till Skånska trängkåren, för hvilka anbud i dagarna antagits, märkes äfven leverans af 110 par skidor med bindelen och stafvar, hvilka före den 1 instundande juni skola levereras af järnhandlare N. G. Lundholm i Hesselholm.

Ett celeberrt besök. För inspektion af härvarande Trängkår anlände i går afton kl. 8,10 hit krigsministern generalmajor O. B. Malm samt chefen för fortifikationen fortifikationsgeneral G. A. Bergman. Efter ankomsten till Hesselholm skedde uppresan i vagn till Trängkasernerna, hvilka inspekterades jämte alla kårens förråd, underofficersbostäder m. m. I dag på f. m. besöktes det projekterade området för skjutfält vid Mölleröd. Krigsministern afreste härifrån till Helsingborg.

Skånska trängkårens sjukvårdskompani utgick i går på en tre dagars fälttjänstövning. Övningarna deltaga kapten Gabri-
elsson, löjtnant Nordlindh, underlöjtnant Sjöbring, sergeant Sandberg och 24 man.
Öfningsterrängen omfattar:
Den 26: Hesselholm—Stoby—Algutstorp—Hästveda—Broby med nattkvarter i Broby.
Den 27: Broby—Emtälöf—Hjersås—Kaislinge—Kvänge—Gumlösa med nattkvarter i Gumlösa.
Den 28: Gumlösa—N. Sandby—Hesselholm med återkomst till Hesselholm omkring kl. half 2 e. m.

I augusti 1908 annonserar kårchefen under rubriken "Kungörelse om upphandling av forageartiklar och sänghalm" Till regementsintendenten vid Kungl Skånska Trängkåren kunna skriftliga förseglade anbud å omkring 120000 kg hafre, 70000 kg hö, 80000 kg halm och 15000 kg sänghalm inlemnas intill kl ett e.m. tisdagen den 25 innevarande månad.

Med tillkännagifvande, att ofvanstående kvantiteter utgöra det för kåren ungefärliga behovet för tiden 1 oktober 1908 – 30 september 1909, hänvisas i öfvrigt till utförlig annons i Tidning för leverantörer till staten m.m den 28 juli 1908 nr 30.
Hesselholm den 18 augusti 1908
Kårchefen

Att få besök av högre chefer förekom och anmäldes ibland i tidningen. Den 22 juli 1908 kom självaste krigsministern generalmajor Malm och chefen för fortifikationen general Bergman på besök. De hann med ett besök på det blivande skjutfältet på Mölleröd också.

Nostalgitripp

Text och bild: Uno Nilsson

I samband med att jag, Uno Nilsson, gjorde en guidad vandring tog jag fram en karta och kompletterade den med namn på de olika byggnader och platser som fanns 1977.

Jag hoppas att du får igång dina tankar och minnena flödar.

Det blev en riktig nostalgitripp för mig samtidigt som mina deltagare fick en uppfattning om vad som infunnit sig på T4-området. En journalist från tidningen Norra Skåne var med på vandringen och gjorde ett trevligt reportage. På följande sidor visar jag hur det ser ut idag.

T4-BLADET

Rekognosering Kn Knut Nilsson

Renritning Ingvar Petersson

Kompletterad med namn av Uno Nilsson 2020

FRITIDSKARTA

SVENSKA ORIENTERINGSFÖRBUNDET

Lär-O-Karta
L129 Skåne mars 77

Kasern Johnsson

Kasern Virgin

Gymnastiksal

Garage för komp fordon

Läkemedelsförråd, linberedning

Terränglöpningspår 3 km

ABC-bana med mtrlbod

Skjutbana A+B och målbod

CÖF, Övnmtrlförråd, tälttork

Motorförråd, smörj- o spolhall

- Battericentral, besiktningshall

Kokplats

Matsal, bastu

Karlsborg 5. komp

Landskrona, 4. komp

Markan, Underofficersmäss

Kasern von Heideman

Sjukhus, Underofficersmäss

Motorverkstad, snickeri

SÖF, Sjukvårdsövningsmtrlfö

Sjukvårdsmtrlförråd

Havremagasinet - ACH

Intendenturförråd

- Tvättbytte, skomakeri, skrädderi

Förvaltar- o elevbostäder

Bokförråd, museum

Signal- o tgf.lektionssal

Kameralenheten

Kanslihus, Officersmäss

Kanslihuset sett från Vankivavägen

Ståtlig uppfart mot kanslihuset

Vägen utanför Ridhuset mot Skolhuset

Ridhuset med supermodernt gym

Kasern von Heideman utan vaktkur

Kasern von Heideman från kaserngården

Bostadshus mellan Ridhuset och Skolhuset. Tidigare sommarstallarna

Skolhuset inrymmer SFI-utbildning

Gymnastiksalen – nybygge – kanslihus

Kanslihus – nybygge sett från Vankivavägen

Paviljongens nya plats. Fotografen har ryggen mot matsalen

Bostadshus bakom kasern Johnsson ner mot idrottsplatsen. Sett från Vankivavägen

Bostadshus på Wendesplan.
Förskola under uppbyggnad mellan motorförrådet och kasern Karlsborg

Bostadshus där macken och mekanikerskolan låg

Bostadshus på Wendesplan

*Bostadshus på Wendesplan.
Almaån rinner på höger sida om vägen*

*Bilbron över Almaån. Flitigt använd av
alla motionärer som utnyttjar skogen*

*Bostadshus på f.d. drivmedelsplatsen
sett från bilbron*

Skjutbanans sista dagar

*Skjutbanan ett minne blott.
Åhusskogen i bakgrunden*

Åhus skola är en idag en privat bostad

Här gick 3-kilometersspåret över gångbron

Garagen vid Linberedning/läkemedels-förrådet

*Dollarstore har etablerat sig på körplanen.
Här blir ev även en padelhall*

Med denna lilla vandring inne på kasernområdet ner mot Wendesplan och ut till Åhus skola hoppas jag att du har fått en uppfattning om hur området har utvecklats och håller på att utvecklas. På sidorna som följer har jag tagit några bilder utanför stängslet. Kanske vi kan ta en promenad i verkligheten någon gång.

Du hittar fler bilder på kommande uppslag.

Kasern von Heideman, numera privata lägenheter. Bilden är tagen från Tränggatan

Markan och underbefälsmässan har blivit en populär fritidsgård

Snickarverkstaden har blivit reklambyrå. Motorverkstaden inrymmer förrådslokaler

Norraskånehuset är beläget där mc-banan tidigare låg

F.d. bokförrådet, museet och Verumsgården står numera tomt

F.d. kompaniofficersmässan och sjukhus. Nu är det förskolan Norregård

Soldathemmet inrymmer förskolan Harpan

Mellan gymnastiksalen och 1. komp Skymtar f.d. ridhuset och f.d. tygförrådet

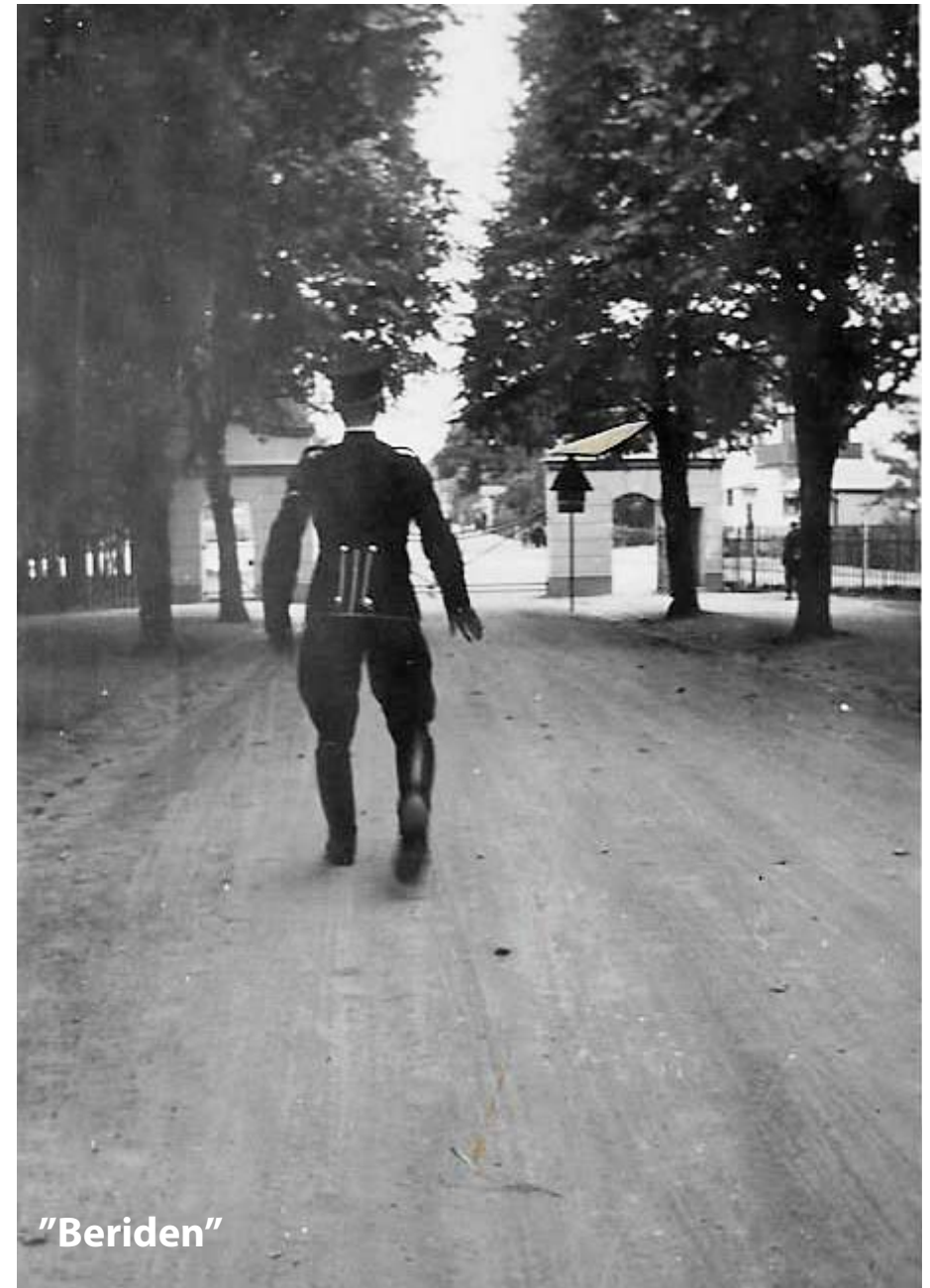

F.d. motorverkstaden inrymmer garage och förråd

Hästarna är tillbaka på T4

Text och bild: Uno Nilsson

Eftersom Kajsa och jag bor ganska nära T4 brukar vi ta en skogspromenad inne i T4skogen. Ofta möter vi några ryttare till häst som förgyller tillvaron i skogen. En dag på det nya året mötte vi Susan Malmqvist och hennes dotter Linnea (dotter och barnbarn till Dagny och Mj Göte Malmqvist) med islandshästarna Vikur från Sångfågeln och Garri från Pilekull. Efter en härlig pratstund bad jag att få ta några bilder till kamratförenings tidning. Här presenteras några.

"Beriden"

Paviljongmordet

Nyss kommit ut från duschen... Ringer på dörren... Snabbt på med morgonrocken och rusar ner för trapporna och öppnar dörren.

Där står en spänstig man med ryggsäck och gästavar.

Presenterar sig och säger att han inte ska sälja något och inte predika.

Han inleder med att vi har många gemensamma bekanta samt att han läst Norra Skånes och reportage om Måndagsklubbens vandring på gamla T4. Han ber mig öppna hans ryggsäck och ta fram en bok som han vill överlämna till mig.

Han påpekar att han inte är någon författare men har ändå skrivit en bok.

Den är inbunden och har en spännande titel. "PAVILJONGMORDET".

Lite verklighet och en hel del påhittade historier.

Jag tackar ödmjukast och lovar att läsa den med glädje och spänning och återkomma när jag läst boken.

Jag erbjuder honom en guidning på mitt gamla regementets område när han så önskar.

Stort tack till Jan Wrede

Nu när jag har läst boken kan jag konstatera att bokens titel har två betydelser. Förutom att många med mig tyckte att det var synd att flytta paviljongen och att det kan betraktas som mord finns det även en spännande berättelse om ett grymt mord som ägt rum på T4.

Uno Nilsson

Boktips

Lite historik om du inte har läst "Trängtrupperna 100 år" och/eller "T4 1894-1994 En minnesbok" ur "Trängtrupperna 100 år."

Motoriseringen börjar

Första världskrigets erfarenheter visade emellertid att den hittillsvarande organisationen icke höll måttet. Utvecklingen av vapentechnik medförde ökade krav på framtransport av ammunition.

De långa sårbara hästfordonskolonnerna med deras i förhållande till storleken ringa transportkapacitet kunde icke fylla kraven.

Musikkårerna

Exercisen med anspanssförband utfördes till stor del på signaler. Musikpersonalen erhöll en mycket grundlig utbildning i ridning och användes med förkärlek som remontryttare.

Skånska trängregementet

1925 års försvarsbeslut innebar ju att ett trängkompani skulle omvandlas till bilkompani. 1 november 1926 överlämnades 2. Kompaniets hästar och anspannsmateriel till 1. kompaniet. T4 hade under årens lopp på det hippologiska området vunnit många segrar i hoppning och dressyr, både individuellt och i lag och det var med saknad som många befäl såg hästarna slutligt försvinna 1950 då anspannskompaniet drogs in.

Ur "T4 1894-1994 En minnesbok"

Wendes trängbataljon som på den tiden var förlagd i Landskrona, hade en utbildningsorganisation under åren 1895-1901 bestående av befäl av olika grad samt 54 meniga soldater. Dessutom skulle 37 stamhästar finnas vid bataljonen.

I samband med genomförandet av 1925 års försvarsordning, vilket bland annat innebar indragning av vissa förband, fick T4 på hösten 1927 ett antal hästar från dessa förband. Antal hästar uppgick då till ca 90 och 370 ackordhästar. Ackordhästarna var dagligdags utlejda till lantbrukare i trakten. Vid behov togs de in till T4 för kuskarnas utbildning. Hästarna utgjorde ett markant inslag i kårens liv. T4 vita 8-spann med fanjunkaren Einar Bergström på kuskbocken var en sann fröjd att se. Det stoltaste minnet från hästfronten är underofficerarnas seger år 1948 i den årliga hopptävlingen i Stockholm för alla arméns truppförband. När speakern tillkännagav att T4 vunnit priset, ropade en i den talrika publiken: "Vad är T4 för vad han då inte visste var att på just T4 skulle intresset för hästar leva vidare bland befälen trots att samtliga kompanier så småningom blev motoriserade.

Några som jag kan komma ihåg i skrivande stund är just Göte Malmqvist, Per-Olof Mejling, Hans-Inge Lindulf, Sven Toft, Bengt Yman.

Bästa T4 kamrater

Text och bild: Kai-Åke Nilsson

Kai-Åke Nilsson

I vår tidning T4 KF nr. 23 har broder MJ Holger Axell i en artikel berört T4:s igenkänningssignal och samtidigt, bl.a. nämnt att "en f.d. T4 musiker" också frågat, om en sådan signal verkligen fanns.

Jag (en f.d. T 4 musiker) träder nu fram och berättar och försöker ge en förklaring till varför jag ställde frågan och dessutom inte kände till signalen.

Borde vetat bättre, eftersom jag under flera år, först som musikelev (1949 - 14 år gammal) och sedan som musiker vid T 4:s Musikkår, ofta blåste igenkänningssignalen på kaserngården kl. 22:30, fast då under begreppet regementets tystnadssignal.

Jag är mycket tacksam för att broder Holger fick mig att minnas, och att alla T 4 kamra-

ter, nu med säkerhet känner till, att T 4 har en igenkänningssignal, men som också på kvällarna, verkat som tystnadssignal.

Min önskan är nu att broder Holger spelar in signalen och att den läggs ut på Skånska Trängregementets Kamratförening officiella hemsida, så alla kan få höra hur T 4:s igenkänningssignal låter.

Passar på att berätta om T 4:s musikkår och min tid som musikelev, samt om den betydelse utbildningen i musikkåren har fått för mig, genom hela mitt musikarbetande liv. Berättelse handlar om mig, men är allmängiltig för tusentals andra musikintresserade pojkar, från denna tidsepok.

Musikkårens uppgift var att i första hand utföra T 4:s och Skånska pansarregementets (P 2:s) militärmusikaliska inslag, såsom musik vid militära ceremonier, marschmusik vid parader, förbimarscher, konserter för regementets personal i matsalar, officersmäs-sar och musikpaviljonger.

Utanför de militärmusikaliska uppdragen var också musikkåren flitigt engagerad, med musik vid utställningar, invigningar o.s.v. - t.ex. H 55 i Helsingborg.

Mycket populärt var musikkårens sommarkonserter i Hässleholms stadsparks vackra musikpaviljong, dit Hässleholms innevånare, strängt taget gick "man ur huse" för att lyssna till våra konserter. Uppskattat var också musikkårens regelbundna framträdande vid och i dåtidens ålderdomshem.

Några musikskolor fanns inte på den tiden, därför var militärorkestrarna en betydelsefull resurs för utbildning av musiker på blåsinstrument och trummor, samt också en viktig resurs för bygdens amatörorkestrar.

T 4:s Musikkår var här inget undantag. Det var hög nivå på musikkårens kompetens, och flera av musikerna studerade också vid Musikaliska Akademin, för att sedan komma hem och plantera sina kunskaper på oss musikelever.

Ett exempel på musikernas och musikkårens kapacitet var att, t.ex. under mina år vid musikkåren, kvalificerade sig en oboist, en trombonist, en kontrabasist och tre valthornister till Sveriges olika professionella symfoniorkestrar.

Musikkårens medlemmar fanns också med som stomme i de flesta av Hässleholms och Göinge bygdens blåsorkestrar eller dansorkestrar, antingen som musiker eller som orkesterledare.

Hur rekryterade och hur utbildade en militärorkester sina musikelever?

Militärorkestrarna rekryterade ungdomar (musikelever), som sedan utbildades internt av de äldre musikerna, underofficerare eller äldre furirer. Det var också möjligt, när man växte i graderna, att vidareutveckla sina kunskaper på instrumentet, genom att ta lektioner för någon duktig instrumentalist vid en professionell symfoniorkester, eller att kvalificera sig till studier vid Musikaliska Akademien.

Jag vill nu berätta om min musikresa genom livet, som ett exempel på militärmusikens betydelse för musikintresserade pojkar, från denna tidsepok.

Min mormor, som bodde i Hässleholm, tog initiativet till att anmäla mig till T 4:s Musikkår för att försöka få mig antagen som musikelev. Hon tyckte att jag borde få musikundervisning eftersom min far var mycket musikalisk. Efter en tid blev jag kallad till musikkårens chef, Musikdirektör Ingvar Larsson (löjtnants grad), för att han skulle ta reda på om jag hade någon musikalisk ådra. Efter provet och ett antal dagar kom så beskedet, att jag blivit antagen som musikelev vid T 4:s musikkår och skulle finna mig vid kasernvakten den 1 oktober kl. 09:00. Jag blev väldigt, väldigt glad och var på plats vid kasernvakten i god tid. Året var 1949 och jag var fjorton år.

Genom att bli antagen som musikelev, kom det att bli den grund, som hela mitt verk-samma yrkesliv sedan har byggts upp på, mormors anmälan, musikkårens grundutbildning och disciplinen. Ett fundament som hela livet gett mig möjlighet till musikaliska och pedagogiska framgångar och upplevelser. Hundratals andra "musikelever" har haft liknande och än mer intressanta framgångar, tack vare militärmusikens möjlighet.

Kai-Åke Nilsson som ung

Ett mera ljusst och oförglömligt minne från den julen, var P 2:s väldigt stiliga och vackra husmor, som gav mig extra mycket risgrynsgröt, och log så underbart vackert emot mig. Mindre roligt att minnas var när jag - dessutom som furir 1959 - glömde att ge "reglementsenlig signal" vid flaggans hissande. Mycket slarvigt, men jag fick ju också mitt förtjänade straff. Se foto på nästa sida - en annan tid...

Eftersom jag nu kunde samtliga signaler tilldelades jag ett valthorn, som skulle bli mitt huvudinstrument. Som lärare fick jag musikkårens skickliga valthornist, Stig Börje Blomqvist, musikfurir och sedermera solohornist i Bergens symfoniorkester och längre fram i Göteborgs symfoniorkester. Tjänstgöringen i musikkåren var schemalagd, där musikeleverna varje dag under veckan, mellan kl. 07:00 - 08:00, hade trumslagning (övning på trummorna) under ledning av en underofficer. På sommaren - när det var vackert väder - marscherade vi ut till skogen, bakom matsalen, och ”slog på våra trummor”. Från kl. 08:00 var hela musikkåren på plats för att följa det dagliga schemat, som

[illegible]

År 1957 drogs T 4:s musikkår in och musikerna placerades ut till Sveriges olika regementens musikkårer. Jag, och min gode vän Gunnar Bergqvist, inkvarterades vid Arméns musikkår i Linköping, Livgrenadjärregementet (I 4). Chef var musikdirektör Oswald Brodin, som också börjat som musikelev 15 år gammal, vid Hallands regementets musikkår (I 16), år 1929. Ganska snart vaknade mitt intresse för att fortsätta med mina privata lektioner hos någon framstående valthornist. Linköping låg inte långt från Stockholm, och Stockholms Filharmoniska Orkester, med den enastående musikern och solovalthornisten, Wilhelm Lanzky-Otto, som också var lärare vid Kungliga Musikhögskolan. Han erbjöd sig att ge mig lektioner och musikdirektören gav sitt

samtycke. Det fick ske på arbetstid, men resekostnader och lektionskostnader fick jag stå för själv. Blev glad och tacksam för beskedet. Under mina år vid militärmusikkåren i Linköping, mina lektioner hos Wilhelm Lanzky-Otto och mina vikariat i Norrköpings Symfoniorkester gjorde att jag utvecklades som instrumentalist.

Blev engagerad 1959–1962, som 1: a valthornist i Motala Orkesterförening och solist i orkestern med W.A. Mozarts Horn-Konsert i Ess dur, vid deras vänortsbesök 1962 i Korsör, Danmark.

Framträdde även i Vadstena Musikförening med Mozarts Horn-Konsert samt i Arméns Musikkår med Rickard Strauss Valthorns Konsert Nr 1.

Den 1. oktober 1961 utnämndes jag till sergeant vid militärmusiken och 1962 provspelade jag till en tjänst som 1: a valthornist vid Stora Teatern i Göteborg. Blev godkänd och anställd fr.o.m. den 1 september. Naturligtvis blev jag glad över framgången - jag hade nått mitt mål.

Från Stora Teatern har jag från orkesterdiktet fina musikaliska minnen, med härliga orkesterkamrater, förstklassiga föreställningar av opera, operetter och musikal. Chef och dirigent var Styrbjörn Lindedal. En framstående musiker, som också var känd som tonsättare och översättare. Stora Teatern gästades ofta av berömda och skickliga gästdirigenter från andra länder, som från dåvarande Sovjet Unionen, Frankrike och England m.fl., vilket alltid var spännande och intressanta möten.

Träffade min blivande hustru (Carin) 1963 och 1965 blev det bröllop. Hösten 1966 blev vi överens om - av olika skäl - att jag i framtiden skulle lämna orkesterlivet och börja arbeta med undervisning. Anhöll därför om entledigande från min tjänst på Stora Teatern och började söka jobb i den pedagogiska riktningen.

I "backspiegeln" kan jag idag bara glädjas åt beslutet. Möten med musikskolornas ungdomar, antingen som musiklektör eller senare som rektor, har gjort livet intressant och dagarna fyllda av glädje och utmaningar. Undervisningen och intresset för pedagogik och ungdomar, kom att leda mig långt i den pedagogiska världen, men detta är en annan berättelse.

I en intervju i Gävle Dagblad, efter att jag gått i pension, kan man idag på nätet under – Monk möter Kai-Åke Nilsson¹ – få ytterligare information.

Tacksamheten till T 4:s Musikkår och militärmusiken, som gett mig utbildning och lagt grunden för min yrkesbana, är mycket stor.

Kai-Åke Nilsson

P.S. Hela min muskarbetande livsberättelse finns digitaliserad och kan erhållas genom att tillskriva mig. kai.aake.n@gmail.com

¹ <https://www.gd.se/artikel/monk-moter-kai-ake-nilsson>

Körning i mörker

Av kaptenen John Yman

Till färdigheter som övats under åren bör bli framförande av motoriserade förband under mörka delen av dygnet. Endast första fordonet har någon belysning (starkt avskärmat). Efterföljande bilar utan belysning får endast vägledning av den vita duk, som flästs bak till på fordonen. Det gäller alltså att hänga med och ha skärpt uppmärksamhet.

Över vägens makadam
genom mörka natten
glider bilen sakta fram,
varligt vrides ratten.
Förarna sitter som på lur,
spansar genom rutan,
undrar säkert över hur
han skall klara skutan.

Förarna har en andre man,
som ock liegligt spansar
efter duken som försvann
och som blott man anar.
Här det viast en kurva är!
Sväng än mer på ratten!
Fast den är väl ej så tvär?
Ja, det vete katten!

Växling upp och växling ner
manövrering ständigt.
Uppförsbacken ingen ser,
men den klaras händigt.
Motorcykeln bråkar dock,
fram en eldkvast lyser,
och ett hiskligt rus man ock
hör — man nästan ryser.

Bonden vid sin stugknut
lyssnar skrämd till spinnet,
gumman måste även ut
fast i bara linnet.
Kort, vad är det, som står på!
Vad för skuggor röra
sig i rad på vägen så?
Vad är det vi höra?

Spökerier trodde dom
uppe invid stugan.
Men det vita lintyg, som
hon bar på sig, frugan,
lyste upp och detta bar
sista bil'n i diket.
Duken trodde dom det var,
men så hördes — skriket.

Gumman blev förfärligt rädd!
Det är ju förklarligt!
Men gå ut så vårdslöst klädd,
det är oförsvarligt!
Svårt tillräckligt är det nog
hålla sig på vägen.
Nåväl, snart upp vi bilen drog,
men förar'n cart — förlägen.

John Yman

Körning i mörker

John Yman var far till vår siste regementschef Överste Bengt Yman. John Yman började som volontär på T 4 och han gick den långa vägen samt blev officer på T 3. John slutade som mobboff på F 17 i Kallinge.

John hade konstnärlig ådra, vilket även sonen Bengt hade.

Kårinstruktion 1915

I Hässleholms museums rikhaltiga arkiv fann jag en liten skrift: Kårinstruktion för Kungl. Skånska trängkåren. Instruktionen är fastställd av kårchefen G W v Heideman År 1915 vilket för övrigt var hans sista år som kårchef. Instruktionen reglerar den inre tjänsten inom kåren.

Inledningsvis fastställs att garnisonsområdet omfattar Hässleholms stad. Det skall observeras att staden vid denna tiden bara omfattade det som idag är Hässleholms centrum. Enda kasernen var den som senare kom att kallas Von Heideman där de tre kompanierna, två trängkompanier (1.-2.) och ett sjukvårdskompani (3.), var förlagda. Längst ner 1., på andra våningen 2. och överst 3. Stallet (senare Skolhuset) disponerades av de två trängkompanierna med 1. i östra och 2. i västra delen.

Uppställningsplatser var framför kasernen mot kaserngården för trängkompanierna medan sjukvårdskompaniet hade sin uppställningsplats på kasernens södra sida, mot vägen.

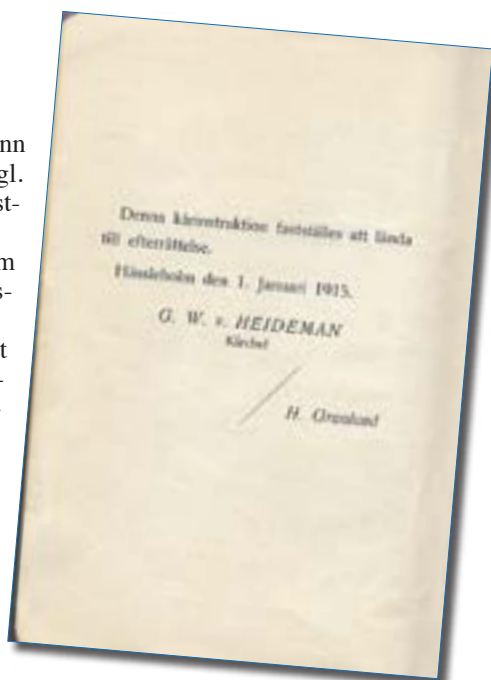
Som dagbefäl kommenderades en daglöjtnant som skulle vara subalternofficer eller fanjunkare och en kårdagunderofficer av sergeants grad. Dessutom skulle det finnas ett kompanidagbefäl vid varje kompani, sergeant eller distinktionskorpral (fr o m 1915 benämnd furir). Till daglöjtnantens uppgifter förutom allmän tillsyn av ordningen skulle han bl a närvara vid morgon- och eftermiddagsrykten samt vid gudstjänst inom etablissemang (T4 var fram till 1927 egen kyrklig församling). Dagunderofficeren skulle bland andra uppgifter öppna och stänga arresterna för vpl ådömda arrest med tjänstgöring. I övriga fall var detta väbels ansvar. (I kanslihusets bottenvåning fanns tre arrest, två ljusa och en mörk).

Kapitlet Ordningshållning är omfattande. Här regleras bl a ansvaret för städning och eldning. Här framgår också intervaller för större rengöring. Det är inte tillåtet att spotta annat än i spottlådor eller spottkoppar.

När det gäller klädseln är strävan att manskapet skall ha två munderingar. En "helgdagsmundering eller den bättre, samt exercismundering eller den sämre". Persedlarna skulle förvaras i resp. innehavares skåp med undantag av kappan som skulle hänga i korridoren tillsammans med vapen och remtyg.

Avseende förplägnaden framgår vikten av att mottagna livsmedel besiktigas och noga införs i journal med notering om eventuella erinringar om proviantens kavalitet. Det är även noga med att bokföra mängden livsmedel som utlämnas för tillagning.

Kåren hade eget sjukhus. Regementsläkaren förde befäl över detta samt över sjukhusets personal. Personalen kommenderades ur 3.kompaniet.

Menig fick under fritid, mellan revej och tapto, utan tillstånd vistas inom garnisonsområdet. Kompanichef fick permittera honom underlydande personal kortare tid än en dag. Rekryt borde inte permitteras i uniform utom garnisonsorten innan han erhållit erforderlig utbildning.

Kasernvaken hade sin uppställningsplats framför kanslihusets norra fasad. Stalltjänstkapitlet är omfattande vilket visar vilken omsorg man ägnade hästarna (varje trängkompani hade 26 stamhästar jämte ett antal remontrar under inridning). Vid större övningar hyrdes hästar in. Varje officer tilldelades en tjänstehäst som officeren borde rida varje dag och dessutom tillse att hästen var fullt tjänstduglig.

Vid varje trängkompani kommenderades en officer att vara stallofficer och en underofficer som stallunderofficer och om möjligt en stallkorpral. Dessutom kommenderades stallvakt.

Vid körning med fordon skulle arbetsfordon lämna företräde för personfordon och olastat fordon för lastat. Kusken fick icke ligga på fordonet eller onödigtvis svänga eller smälla med piskan. Han fick inte heller göra honnör med piskan.

Även kapitlet brandordning är omfattande. Inom kasernområdet fanns ett antal brandredskap och till vissa skulle det ständigt finnas personal i beredskap. I instruktionen redogörs utförligt för denna personals åliggande vid brand liksom de orderuttryck som skulle användas. Brandchef skulle vara en officer.

Brandlarm gavs genom daghavande trumpetare. Vaktpersonalen skulle påbörja brandsläckningen intill dess den ordinarie personalen var på plats. Släckningsarbetet skulle i första hand ledas av brandchefen eller om denne inte var närvarande av daglöjtnanten eller kårdagunderofficeren. Vid brand i staden skulle viss personal och materiel sändas till brandplatsen och där anmäla sig för stadens brandchef.

Marketenteriet skulle förvaltas av en direktion bestående av en kapten, en subalternofficer eller civilmilitär med officers tjänsteställning, en fanjunkare som borde vara kompaniadjutant, en annan underofficer samt två distinktionskorpraler. Distinktionskorpralerna skulle växelvis tjänstgöra som ordningsmän i marketenteriet en månad i taget. Vinsten av marketenterirörelsen skulle uteslutande användas till "manskapets nytta och trefnad".

Avslutningsvis finns diverse instruktioner för skötsel av värmeledning mm och man konstaterar dessutom att: "När den elektriska belysningen inom etablissemang blivit införd komma föreskrifter angående skötseln och vården af densamma att utfärdas".

Peter Alf

Tränghistorier

Bataljonsövning 1968. Transportkompaniets larmstyrka framrycker ålande i terrängen. Ca 50m före ålar en spejare. Plötsligt stannar rörelsen upp och larmstyrkechefen, Rustmästare "Lille-Kalle" Karlsson, viskar: "Varför stannar du?"

Spejaren reser sig, pekar med hela handen framför sig, gör honnör i riktning mot chefen och anmäler med kraftig stämma: "Rustmästare, två meter bäck."

Vid trängens förband utbildades sommartider värnpliktiga som var under utbildning till läkare, tandläkare och apotekare. Under en period utbildades de som tillhörde besiktningsgrupp 4, d v s med någon fysisk nedsättning vid T2N (Nora). Kompaniet kallades ibland för "Avdelning-halt."

Efter att ha varit chef T4 utnämndes Överste Knut Hagberg till Tränginspektör. Som sådan inspekterade han vid ett tillfälle sitt gamla regemente och stötte där på en löjtnant.

Hagberg: "Jag skällde visst på löjtnanten förra gången vi träffades."

Löjtnanten: "Ja, översten gillade inte min halsduk."

Hagberg: Nej, det var hela löjtnanten jag inte tyckte om."

Slutligen var det:

En infanterist som kom ifrån Fället`

Fick en cykel som var rena skrället

Den var alls inte bra

Så plutonchefen sa.

Ställét i stället istället

Peter Alf

T4 kamratförenings mästerskap i golf

Spelas tisdag 22 juni på Hässlegårdens utmanande och spännande bana.

Vi tävlar om den "Gröna Kavajen", precis som i US Masters! Konkurrenten är minst lika hård, eftersom alla – oavsett handicap – har chansen, kvinna som man! Då vi alla spelar i en och samma klass ligger de som försvarar sitt handicap – högt eller lågt – alltid högt i prislstan.

Tävlingen spelas som omväxling i den förlåtande formen poäng-bogey, från valfri tee, utom orange och vi går så långt möjligt i trebollar. På ett håll premieras den som kommer närmast flagg på första slaget.

Första start kl 1300.

Lunch i restaurangen serveras från kl 1130 och lunch tillsammans vore trevligt.

Prisutdelning med intervjuer direkt efter tävling!

Anmälan med namn, golf-id och hcp lämnas **senast 10 juni** – gärna direkt om du vet att du ska delta – till

Lena Grevesmühl Råvik
lena.g.ravik@gmail.com
0708 26 09 55

Välkomna!

Lena

dataporten™
Personlig och kompetent service

Medlemmar får
10% rabatt på köp över 500kr

*Ta med T 4 KF där ditt namn står på baksidan,
då det gäller som bekräftelse på medlemskap.*

Vi bygger våra stationära datorer själv efter
kunds önskemål samt säljer märkesdatorer
så som, Dell, Lenovo, Asus, Acer & HP.

Vi reparerar även alla sorters
stationära och bärbar datorer.

Går datorn trögt kan vi hjälpa till att snabba upp den.

Vi säljer och serverar även radiostyrda modeller.

Nedan ser ni exempel på några av de större märkena vi arbetar med.
HPI, Traxxas, DJI & Maverick.

Är du på jakt efter en ny mobil?

Vi har de flesta märkena.

Ex. Samsung, Apple, SONY, Nokia, Huawei & DORO.

Dataporten / Jimaro

Frykholmsgatan 7 • 281 31 Hässleholm

Telefon: 0451-387333 • Epost: info@dataporten.se • www.dataporten.se

Öppettider

Vardagar 10:00-18:00 (Lunch 11:30-12:30) • Lördagar 10:00-14:00